

and Culture Executive Agency, Eurydice, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2797/286306>

Lokshyna, O. & Topuzov, O. (2021) COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, 39, 207–230. <https://doi.org/10.18820/2519593x/pie.v39.i1.13>

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНІХ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: ВІДМІННОСТІ У ПОГЛЯДАХ АДМІНІСТРАТОРІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тетяна Лукіна, д. держ. упр., проф.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Однією з поширених тенденцій розвитку освітніх систем більшості країн світу стало запровадження процедур внутрішнього оцінювання (самооцінювання) закладом освіти результатів своєї освітньої та управлінської діяльності. Успішна реалізація цих процесів безпосередньо пов'язана з проведенням процедур вимірювання (Лукіна, 2007) та управління якістю освіти (Лукіна, 2008), передбачає розвиток лідерського потенціалу та підвищення професійної компетентності педагогічного персоналу закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО), зокрема удосконалення навичок проведення аналітико-оціночної діяльності адміністраторами (директорами та їх заступниками) шкіл як необхідної умови реалізації завдання запровадження самооцінювання результатів діяльності закладу освіти.

Дослідниками було доведено наявність зв'язку між ставленням керівників шкіл до оцінювання (заохоченням до професійного розвитку педагогів, колегіальністю у прийнятті рішень, залученням до всіх процедур вчителів, учнів і батьків тощо) та високими результатами навчання (Rivera, 2017), а також наголошувалося на необхідності оцінювання управлінської компетентності керівника (Álvarez, 2020).

Метою нашого дослідження було з'ясування того чи є відмінності у трудності об'єктивного оцінювання різноманітних характеристик освітніх та управлінських процесів адміністраторами ЗЗСО залежно від їх посади (директора і заступника директора).

У дослідженні взяли участь 199 директорів і заступників директорів ЗЗСО з різних областей України. Серед них 120 жінок і 79 чоловіків. Учасникам дослідження було запропоновано оцінити за 10-бальною шкалою наступні характеристики освітніх та управлінських процесів:

(a) ясність, прозорість і чіткість визначення проблеми, яку необхідно вирішити;

(b) чіткість формулювання мети розвитку закладу;

(c) адекватність ситуації і проблемі формулювання мети розвитку закладу;

(d) раціональність методів управління закладом;

(e) рівень свідомості персоналу щодо виконання поставлених завдань;

(f) рівень наявних професійних вмінь і навичок персоналу;

(g) якість результатів професійної діяльності персоналу;

(h) ступінь вмотивованості вчителів щодо підвищення кваліфікації та їх особистісного розвитку;

(i) якість навчальної діяльності;

(j) рівень справедливості системи оцінювання здобувачів освіти у закладі;

(k) безпечність та комфортність умов в освітньому середовищі закладу;

(l) якість та раціональність власного стилю управління закладом;

(m) власний рівень володіння навичками та діями з управління персоналом закладу;

(n) власний рівень компетентності як керівника закладу освіти;

(o) дієвість Вашої практики управління закладом;

(p) ступінь досягнення поставленої мети розвитку закладу;

(q) ступінь впливу результатів самооцінювання закладом освітніх та управлінських процесів на якість освіти;

(r) дієвість заходів з виявлення, реагування та запобігання різних видів насильства;

(s) ступінь дієвості й корисності внутрішньо інституційної інформації щодо функціонування закладу, освітніх та управлінських процесів;

(t) кооперація дій з місцевими органами влади;

(u) відповідність закладу сподіванням батьків і місцевої громади;

(v) ефективність реагування на запити батьків;

(w) кооперація з бізнес-структурами.

Для опрацювання результатів опитування було використано програму SPSS Statistics і програмний пакет «Аналіз даних» MS Excel. Аналіз підтвердив наявність статистично значущих відмінностей у визначенні ступеня труднощі об'єктивного оцінювання всіх запропонованих для розгляду характеристик освітніх та управлінських процесів адміністраторами ЗЗСО залежно від їхньої посади (директора і заступника директора) (див. рис. 1), окрім пункту, що характеризує навички самооцінювання керівником власної управлінської діяльності, а саме: (L) – якість та раціональність власного стилю управління закладом

$$M_{\text{дир}} = 4,625; M_{\text{заст}} = 4,304; \delta_{\text{дир}} = 2,443; \delta_{\text{заст}} = 2,529.$$

Оскільки розподіл Крускала-Уолліса близький до розподілу χ^2 Пірсона, то для кількості ступенів свободи $df=1$ маємо: $\chi^2_{\text{емп}} = 0,960$; $\chi^2_{\text{крит}} (\alpha=0,01) = 6,60$.

Рис.1.

Різниця труднощі об'єктивного оцінювання характеристик освітніх та управлінських процесів адміністраторами ЗЗСО залежно від їх посади

Виявлені відмінності у визначенні ступеня труднощі об'єктивного оцінювання характеристик освітніх та управлінських процесів адміністраторами ЗЗСО залежно від їхньої посади, на наш погляд, можна пояснити різними посадовими компетенціями директорів та їх заступників та, відповідно, ступенем відповідальності за результати реалізації того чи іншого виду діяльності ЗЗСО. У будь-якому разі дана інформація виступає підґрунтям для визначення освітніх потреб даних категорій педагогічних працівни-

ків та формування переліку освітніх послуг, що сприятиме не лише підвищенню рівня професійної компетентності адміністраторів ЗЗСО, але й забезпечить ефективну реалізацію процедур самооцінювання закладом результатів своєї діяльності та поліпшить якість освіти.

Ключові слова: оцінювання, трудність, відмінність, адміністратор, заклад загальної середньої освіти.

Література

- Лукіна, Т.О. (2007). Вимірювання та управління якістю освіти: навчально-методичні матеріали. Експрес-об'ява.
- Лукіна, Т.О. (2008). Управління якістю освіти. У В. Г. Кремень (гол. ред.), Енциклопедія освіти (с. 945–947). Юрінком Інтер.
- Rivera, A. M. (2017). Aspectos psicosociales y gestión de la evaluación en secundarias de alto y bajo logro. Vol. 12 Núm. 1: (enero-junio 2017) Familia y Educación en el siglo XXI: Formación parental para los nuevos retos sociales. <https://doi.org/10.17163/alt.v12n1.2017.08>
- Álvarez Álvarez C., & Fernández-Gutiérrez E. (2020). La evaluación de directores de centros educativos en España: Luces y sombras. Profesorado, Revista De Currículum Y Formación Del Profesorado, 24(2). <https://doi.org/10.30827/profesorado.v24i2.14077>

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА ДЕГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВПЛИВИ В УПРАВЛІННІ ОСВІТОЮ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Оксана Максименко, к. пед. н.
Інституту педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Мета роботи полягає у з'ясуванні впливовості глобалізаційних та деглобалізаційних факторів на управління освітою країн сучасного світу.

З'ясовано, що спрямовуючи зусилля на створення освітнього середовища для надання якісної, доступної освіти, країни втілюють перелік параметрів, які виявляють особливості функціонування освітньої галузі та шкільної системи зокрема, що формує певний тип управління освітньою системою